

OPENBAAR MINISTERIE

**Voorwaardelijke
invrijheidstelling bij
strafzaken uitgesproken
na 1 juli 2021**

Deze folder is bestemd voor veroordeelden van wie de uitspraak bij de rechtbank (als u niet in hoger beroep bent gegaan) of hof is gedaan na 1 juli 2021.

Inleiding

U heeft een onvoorwaardelijke en onherroepelijke (definitieve) gevangenisstraf gekregen van **meer dan 1 jaar**. Nadat u **twee derde** van deze gevangenisstraf heeft uitgezeten, kunt u onder voorwaarden in vrijheid gesteld worden. Daar gelden wel allerlei regels voor. In deze folder leest u daar meer over.

Wat is voorwaardelijke invrijheidstelling?

Voorwaardelijke invrijheidstelling wordt ook wel afgekort tot v.i.

V.i. betekent dat u na het uitzitten van twee derde van de gevangenisstraf in bepaalde gevallen vrij kunt komen. V.i. kan verleend worden bij onvoorwaardelijke en onherroepelijke gevangenisstraffen van meer dan 1 jaar. De v.i. duurt maximaal 2 jaar. Bij de v.i. geldt ook een bepaalde proeftijd. Tijdens deze proeftijd moet u zich aan alle voorwaarden houden. De proeftijd is per zaak verschillend. Voor straffen tussen 1 en 2 jaar geldt een andere berekening van de v.i. en de proeftijd.

Voorbeeld: bij gevangenisstraffen van meer dan 2 jaar komt een veroordeelde na twee derde van het uitzitten van de gevangenisstraf in aanmerking voor v.i. Bij een gevangenisstraf

van 3 jaar kan de v.i. ingaan na 2 jaar. Het strafrestant bedraagt dan 1 jaar. De proeftijd is eveneens 1 jaar. Bij een gevangenisstraf van 12 jaar kan v.i. na 10 jaar plaatsvinden. Het strafrestant bedraagt dan 2 jaar. De proeftijd is dit geval ook 2 jaar.

Heeft u een gevangenisstraf tussen de 1 en 2 jaar?

Dan geldt niet de regel van twee derde van de straf. In dit geval kunt u in aanmerking komen voor v.i. nadat u 1 jaar en een derde van het overige deel van de gevangenisstraf heeft uitgezeten. De proeftijd is in deze gevallen altijd 1 jaar.

Voorbeeld: bij een gevangenisstraf van 1 jaar en 9 maanden kan v.i. plaatsvinden na 1 jaar en 3 maanden. Het strafrestant is 6 maanden. De proeftijd is 1 jaar.

Wie beslist of u v.i. krijgt?

Het Openbaar Ministerie (OM) beoordeelt of u voorwaardelijk vrij kunt komen. Het vraagt informatie over u aan de gevangenis, de reclassering en de officier van justitie of advocaat-generaal die zich met uw strafzaak heeft bezig gehouden. Ook informeert het OM bij de slachtoffers of nabestaanden of zij wensen hebben bij een mogelijke v.i. Het CJIB geeft het OM advies over eventuele schadevergoedingen. Het OM beoordeelt al deze informatie.

Wat zijn de regels voor v.i.?

Het OM kijkt naar 3 regels om te bepalen of u voorwaardelijk in vrijheid kunt worden gesteld:

1. Gedrag: u moet de v.i. verdienen door tijdens de hele detentieperiode goed gedrag te laten zien. U moet bijvoorbeeld actief aan re-integratie hebben gewerkt
2. Risico's: u kunt alleen onder voorwaarden vrij komen als de risico's zoveel mogelijk kunnen worden beperkt
3. Slachtofferbelangen: als er slachtoffers in een zaak zijn, kijkt het OM of zij wensen hebben bij een v.i. In dat geval kan het OM bijvoorbeeld een contactverbod of een locatieverbod opleggen

Uitstel van de v.i.

Het OM kan bepalen dat u nog niet in aanmerking komt voor v.i. De v.i. kan dan worden uitgesteld met maximaal 6 maanden. Dat is bijvoorbeeld mogelijk als u zich niet goed heeft gedragen in de gevangenis, of als er nog geen behandelplek beschikbaar is. Ook kan het zijn dat er niet genoeg informatie binnen is om te beslissen over de v.i. Tegen dit uitstel heeft u de mogelijkheid om bezwaar in te stellen bij de rechtbank die onder aan de beslissing staat genoemd. De rechtbank bekijkt of het OM het besluit op de juiste manier heeft genomen. U kunt bij deze zitting aanwezig zijn. Voordat het uitstel afloopt, moet het OM (opnieuw) beslissen.

Geen v.i.

Op basis van de informatie die het OM heeft, kan ook worden beslist dat helemaal geen v.i. wordt verleend. Dat gebeurt bijvoorbeeld als u niet mee wil werken aan de bijzondere voorwaarden of als het te gevaarlijk is om u in vrijheid te stellen. Ook tegen deze beslissing kunt u bij de rechtbank bezwaar instellen.

Als het OM heeft bepaald dat u niet in aanmerking komt voor v.i., heeft u de mogelijkheid om na 6 maanden het OM te vragen om u toch vrij te laten. Daarvoor schrijft u dan een verzoekschrift aan het OM waarin duidelijk staat waarom u vindt dat u toch v.i. moet krijgen. Als het OM het niet met u eens is, kunt u daartegen bezwaar instellen.

Aan welke afspraken moet u zich houden tijdens v.i.?

Komt u onder voorwaarden vrij? Dan mag u weer werken, boodschappen doen, op bezoek gaan, enz. U moet zich wel aan afspraken houden. De belangrijkste afspraak is dat u geen strafbaar feit pleegt. Dat geldt voor iedereen. Er kunnen ook regels zijn die alleen voor u gelden. Het OM beslist welke dat zijn.

Voorbeelden van zulke afspraken zijn:

- U mag geen contact hebben met bepaalde personen
- U mag niet op bepaalde plaatsen komen (u krijgt bij deze afspraak meestal een elektronische enkelband)
- U wordt verplicht om te verhuizen

- U stelt persoonlijke doelen op, bijv. voor werk of opleiding. Dit doet u samen met de reclassering
- U moet zich regelmatig melden bij de reclassering
- U moet zich laten behandelen door een psychiater of andere arts
- U moet onder begeleiding gaan wonen

U kunt geen bezwaar maken tegen deze afspraken. De reclassering en de politie controleren of u deze afspraken nakomt.

Wat gebeurt er als u zich niet aan de afspraken houdt?

Pleegt u tijdens de v.i. een nieuw strafbaar feit? Dan kan het OM beslissen dat u alsnog de rest van uw gevangenisstraf (strafrestant) of een deel ervan moet uitzitten. Deze beslissing heet herroepen. Dit komt bovenop de opgelegde straf voor het nieuwe feit.

Houdt u zich niet aan de afspraken die met u persoonlijk zijn gemaakt? Dan kan het OM drie dingen doen:

- U krijgt een schriftelijke of mondelinge waarschuwing
- Uw afspraken veranderen; deze kunnen strenger worden
- Uw v.i. wordt helemaal of gedeeltelijk ingetrokken, en dus herroepen.

Als het OM uw v.i. herroept, kunt u ook tegen die beslissing bezwaar bij de rechtbank instellen.

Wat gebeurt er als uw proeftijd voorbij is?

Als voor u geen reclasseringstoezicht geldt dan eindigt de v.i. als de proeftijd is afgelopen. Staat u wel onder toezicht dan schrijft de reclassering een advies voor het OM. In dat advies staat hoe het toezicht is verlopen en of het nodig is om er nog mee door te gaan. Dat kan bijvoorbeeld nodig zijn als de behandeling nog niet klaar is. Of als u de doelen nog niet allemaal heeft behaald. Het OM vraagt dan aan de rechtbank om het toezicht te verlengen. De rechter beslist of de proeftijd van uw v.i. wordt verlengd en voor hoe lang. Het OM bepaalt welke afspraken blijven gelden. Ook nu moet u zich aan deze afspraken blijven houden. Doet u dat niet? Dan geldt hetzelfde als wat hierboven is beschreven.

Dit is een uitgave van:

Openbaar Ministerie
Afdeling Communicatie
Postbus 20305
2500 EH Den Haag
www.om.nl
Juli 2021

Aan de inhoud van deze folder kunnen geen rechten worden ontleend.